

CHRISTIANE F. MY DĚTI ZE STANICE ZOO

CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU

Bylo to děsně vzrušující. Matka celý dny pakovala kufry a bedny. Pochopila jsem, že nám začíná nový život. Bylo mi právě šest a po přestěhování jsem měla jít do školy. Matka bez přestání pakovala, byla přitom čím dál nervóznější a já byla celý dny na statku u Völkelů. Čekala jsem v chlívě na krávy, až se vrátily na dojení, krmila jsem prasata a slepice a vyváděla s ostatními dětmi na seníku. Nebo jsem si hrála s koťatama. Bylo tenkrát nádherný léto a já si to poprvé nějak uvědomovala. Věděla jsem, že brzo odjedeme daleko odtud, do velkého města, který se jmenuje Berlín. Nejdřív tam odletěla matka, aby se postarala o byt. Moje malá sestra, já a táta jsme letěli za ní o několik tejdnu pozdějc. Já i sestra jsme letěly letadlem poprvé v životě. Bylo to všechno děsně napínavý.

Analýza uměleckého textu

- **zasazení výňatku do kontextu díla**

- úryvek je ze začátku knihy

Knihy se skládá z reportáží, které sestavili novináři Kai Hermann a Horst Rieck podle policejních výpovědí čtrnáctileté Christiany F. nahraných na magnetofon.

Když bylo Christiane šest let, přestěhovala se její rodina z venkova do západního Berlína. Poté, co otec začne pít kvůli nepodařenému podnikání, se rodiče rozvedou. Její sestra se rozhodne, že zůstane u otce.

Christiane si postupně zvykne na městský život. Ve třinácti letech začne chodit do klubu, kde jí její kamarádka seznámí s partou, která bere lehké drogy. Christiane se seznámí s Detlefem. Když se ve městě otevře nejmodernější diskotéka v Evropě Sound, začne chodit tam.

Detlef a zbytek party si začne píchat heroin a Christiane si nevšímá, protože ona bere jen lehké drogy. Christiane ze začátku heroin jenom šnupe, ale postupem času si začne také píchat. Zatím se jí daří vše před mámou a jejím přítelem úspěšně tajit. S Detlefem se milují a tvrdí, že můžou drogy kdykoliv přestat brát – opak je však pravdou. Detlef si začne na herák vydělávat „vlastním tělem“ na nejznámější stanici metra Zoo. Zpočátku vydělává i pro Christiane, ale jak jde čas, nestačí už peníze, a tak Christiane skončí jako prostitutka.

Její nejlepší kamarádka Babsi zemře v patnácti letech na selhání srdce. Její druhá kamarádka Stella skončí ve věznici. Christianina matka zjistí, co se s její dcerou děje, a tak se jí snaží pomoci. Christiane s Detlefem odvykají u nich doma a maminka se o ně stará. Nakonec, když po druhém odvykání Detlef beze slova odjede do Francie s kamarádem, pošle matka Christiane k příbuzným do malého městečka. Tam si odvykne. Začne řádně chodit do školy. Ředitel reálky jí však vyhodí ze školy a pošle ji do základní školy.

Christiane si uvědomuje, že až teď bude muset platit za to, co prováděla. Moc dobře ví, že jako bývalou narkomanku ji nikam na školu nevezmou, takže musí dělat nějakou pomocnou práci. Se svojí novou partou kouří marihuanu a někteří se občas sjedou valiem nebo LSD, ale nejraději jsou v přírodě a mají svůj oblíbený důl. Přemýšlejí o tom, jaké by to bylo, kdyby ten důl koupili, postavili řadové domky, měli by zahrady a zvířata.

- **téma a motiv**

téma: stěhování do Berlína

motivy: kufry, zvířata, léto, Berlín

- **časoprostor**

prostor: venkov

čas: není určen, příběh se odehrává v 70. letech 20. století v Západním Berlíně

- **kompoziční výstavba**

úryvek se skládá z jednoho odstavce

- **literární forma, druh a žánr**

próza; epika; autobiografický, reportážní román (vznikl podle nahraných výpovědí)

- **vypravěč**

ich-forma, vypravěčem jsou postavy z díla (Christiane, její matka, pracovník křesťanského centra)

- **postavy**

Christiane F. – slabá osobnost, bez smyslu života, mladá, hloupá, závislá na drogách, naivní

Christianina matka – bezmocná, zoufalá, starostlivá, nevšímavá, odsuzující, milující

otec Christiane – notorik a násilník

Detlef – závislý na drogách

Kessi – díky své matce neskončila drogově závislá na heroinu

Stella – v průběhu děje je zavřena do ženské věznice, občas u Christiane bydlela

Babsi – stala se ve své době nejmladší obětí heroinu v Západním Berlíně, zemřela ve čtrnácti letech

Atze – jako první umře na heroin, napíše dopis, čímž chce ostatní varovat

- **vyprávěcí způsoby**

přímá řeč, příběh vypráví sama Christiane

- **typy promluv**

pásmo vypravěče v ich-formě

- **jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku**

nespisovné výrazy

celý dny, novej život, tejdnu, v chlívě, s kotatama

expresivní výraz

děsně

argot (mluva spodiny společnosti, zde feťáků, v úryvku není zastoupen)

trip, jet na vopici (absták), bejt na háku (být cool)

- **tropy a figury a jejich funkce ve výňatku**

nadsázka

celý dny pakovala

Literárněhistorický kontext

- **kontext autorovy tvorby**

70. léta 20. století

Christiane Vera Felscherinow (* 20. 5. 1962)

- narozena v Hamburku, Německo
- měla neradostné dětství, otec byl alkoholik a násilník, matka na dvě dcery nestačila
- pokusila se o sebevraždu skokem z okna poté, co ji otec ohrožoval
- v jejích šesti letech se rodina přestěhovala do Berlína
- ve dvanácti letech propadla drogám (hašiš, později heroin)
- matka se rozvedla, problémů své dcery si všimla až když bylo Christiane 13 let
- na drogy si vydělávala prostitucí na stanici metra Bahnhof Zoo
- ve čtrnácti letech se odstěhovala z Berlína na venkov, kde se zbavila závislosti
- několik let žila s přítelem Alexandrem v Německu, s dalším potom v Řecku
- roku 1978 vypovídala jako svědkyně u soudu, její život zaujal reportéry časopisu Stern
- poskytla dvouhodinový rozhovor, a nakonec vyprávěla celé dva měsíce
- reportéři Kai Hermann a Horst Rieck vydali její výpovědi nejprve v časopise, poté i knižně
- několikrát znovu začala brát drogy
- r. 1996 se jí narodil syn
- r. 2008 znovu propadla drogám, syn jí byl odebrán
- dnes žije v Berlíně

Můj druhý život – autobiografie, kterou napsala Christiane F. jako volné pokračování románu *My děti ze stanice Zoo*

- **literární / obecně kulturní kontext**

Německá próza 2. poloviny 20. století:

- zobrazuje současné problémy jako terorismus, ekologii, zločinnost, násilí

Arnold Zweig (1887–1967)

- prozaik, dramatik, esejista
- účastník 1. světové války

Velká válka bílých mužů – románový cyklus o 1. světové válce

Erich Kästner (1899–1974)

- novinář, spisovatel, autor literatury pro děti (držitel Ceny H. Ch. Andersena)

Emil a detektivové, Kulička a Toník, Luisa a Lotka

Johannes Mario Simmel (1924–2009)

- nejvydávanější německý spisovatel
- novinář, překladatel, tlumočnick
- autor nebo spoluautor 22 filmových scénářů

Nemusí být vždycky kaviár, Láska je jen slovo, I když se směju, musím plakat

Günter Grass (* 1927)

- držitel Nobelovy ceny z r. 1999
- narozen v Polsku, otec byl Němec
- účastník 2. světové války
- vyučil se kameníkem

Plechový bubínek

Literatura s drogovou tematikou:

Radek John – *Memento*: odehrává se v Praze v 80. letech 20. století, vypravěčem je závislý Michal

Natascha – *Dušemrdi*: autentický příběh sedmnáctileté německé narkomanky

Phil Shoefeldt – *Feťácká láska*: román s autobiografickými prvky, autor je anglický hudebník

Irvine Welsh – *Trainspotting*: román z prostředí irských narkomanů s prvky černého humoru

Rjú Murakami – *V polévce je miso*: vysoce oceňovaný japonský román

Další údaje o knize:

- **dominantní slohový postup:**

vyprávěcí

- **vysvětlení názvu díla:**

Pojmenována je podle nádraží Berlín Zoologischer Garten, které v té době bylo centrem narkomanů.

- **posouzení aktuálnosti díla:**

Kniha poukazuje na snadný přístup k drogám a jak je těžké odolat nátlaku skupiny. Hrdinové jsou feťáci bez životního cíle, kteří vydělávají peníze všemi možnými způsoby, aby si za ně mohli koupit drogy. Dílo je (bohužel) stále aktuální.

- **pravděpodobný adresát:**

Široká veřejnost. Autoři chtěli světu ukázat, jaké zlo drogy jsou, aby odradili další lidi od užívání drog.

- **zařazení knihy do kontextu celého autorova díla:**

Text vycházel na pokračování v časopise Stern, v roce 1978 byl vydán knižně.

Kai Hermann napsal také knihy *Die Revolte der Studenten* a *Entscheidung in Mogadischu*.

- **porovnání s filmovou verzí nebo dramatisací:**

Film *My děti ze stanice Zoo* byl natočen podle stejnojmenné knihy v 80. letech. V té době byl Berlín doslova zaplněn narkomany, prostitutky a prostitutkami, byl městem nevázaným sexuálními konvencemi.

natočil Uli Edel, hrají: Natja Brunckhorst, Thomas Haustein, Jens Kuphal...

Film je velmi dobře hodnocen.

- **určení smyslu díla:**

Knížka si dává za cíl upozornit na nebezpečí drog. Ukazuje, jak je těžké s drogami skončit. Ukazuje, co všechno jsou lidé schopni udělat pro to, aby si drogu sehnali.